YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
26 päivänä marraskuuta 1975 *

Asiassa 39/75,

jonka College van Beroep voor het Bedrijfsleven on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

1. **Robert Gerardus Coenen,** kotipaikka Brasschaat (Belgia),

2. **Besloten Vennootschap Generale Handelsbank,** sijoittautumispaikka Haag (Alankomaat),

3. **Besloten Vennootschap CIC Adviesbureau voor Schadeverzekeringen,** sijoittautumispaikka Voorburg (Alankomaat),

vastaan

Sociaal-Economische Raad, Haag,

ennakkoratkaisun palvelujen tarjoamisen vapautta yhteisössä koskevien ETY:n perustamissopimuksen tiettyjen määräysten tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti R. Lecourt, jaostojen puheenjohtajat R. Monaco ja H. Kutscher sekä tuomarit A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, M. Sørensen, Mackenzie Stuart ja A. O'Keeffe,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

julkisasiamies: J.-P. Warner,
kirjaaja: A. Van Houtte,

on antanut seuraavan

tuomion

PERUSTELUT

1 College van Beroep voor het Bedrijfsleven on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 18.4.1975 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 21.4.1975, ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksen palvelujen tarjoamisen vapautta yhteisössä koskevien ETY:n perustamissopimuksen määräysten ja erityisesti 59 ja 60 artiklan tulkinnasta asiassa.

2 Tämä kysymys on esitetty asiassa, joka koskee *Wet Assurantiebemiddeling*in (laki vakuutuksenvälitystoiminnasta) 5 pykälän 1 momentin f kohdan säännösten soveltamista Belgiassa asuvaan Alankomaiden kansalaiseen, joka harjoittaa vakuutuksenvälitystoimintaa Alankomaissa sijaitsevassa toimistossaan; mainitussa laissa säädetään, että luonnollisen henkilön, joka haluaa toimia laissa tarkoitettuna välittäjänä, on asuttava Alankomaissa.

3 Ennakkoratkaisupyyntöä koskevan päätöksen perustelujen mukaan mainittu säännös on ymmärrettävä siten, että voidakseen harjoittaa vakuutuksenvälitystoimintaa Alankomaissa luonnollisella henkilöllä on oltava ammatillisen toiminnan keskuspaikka Alankomaissa ja hänen on myös asuttava siellä.

4 Esitetyllä kysymyksellä pyritään ennen kaikkea selvittämään, onko perustamissopimuksen määräyksiä ja erityisesti 59 ja 60 artiklaa tulkittava siten, että ne estävät jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön sellaisten säännösten soveltamisen, joissa palvelujen tarjoamiselle asetetaan ehdoksi pysyvä asuinpaikka alankomaalaisen vakuutuksenvälitystoimintaa koskevan lain tavoin.

5 Perustamissopimuksen 59 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään, että "siirtymäkauden aikana poistetaan asteittain rajoitukset, jotka koskevat muuhun yhteisön valtioon kuin palvelujen vastaanottajan valtioon sijoittautuneen jäsenvaltion kansalaisen vapautta tarjota palveluja yhteisössä," sellaisina

kuin palvelut on määritelty perustamissopimuksen 60 artiklan ensimmäisessä ja toisessa kohdassa.

6 Rajoituksiin, joiden poistamisesta määrätään perustamissopimuksen 59 artiklan ensimmäisessä kohdassa, kuuluvat kaikki vaatimukset, joita asetetaan palvelun tarjoajalle erityisesti kansalaisuuden perusteella tai sen vuoksi, ettei hänellä ole pysyvää asuinpaikkaa valtiossa, jossa palvelua tarjotaan, vaatimukset joita ei sovelleta jäsenvaltion alueelle sijoittautuneisiin henkilöihin, taikka vaatimukset, jotka estävät tai muulla tavoin haittaavat palvelun tarjoajan toimintaa.

7 Erityisesti vaatimus, että palvelujen tarjoajalla on oltava pysyvä asuinpaikka siinä valtiossa, jossa palvelua on määrä tarjota, voi olosuhteista riippuen johtaa siihen, että 59 artikla menettää tehokkaan vaikutuksensa (effet utile), vaikka tämän artiklan tarkoituksena on nimenomaan sellaisten henkilöiden palvelujen tarjoamisen vapautta koskevien rajoitusten poistaminen, jotka eivät asu sen valtion alueella, jossa palvelua on määrä tarjota.

8 Tässä yhteydessä on syytä muistuttaa sille ajanjaksolle, jona palvelujen tarjoamisen vapautta koskevia rajoituksia ei vielä oltu poistettu, 65 artiklassa annetuista määräyksistä, joiden mukaan kukin jäsenvaltio soveltaa näitä rajoituksia 59 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettuihin palvelujen tarjoajiin "heidän asuinpaikastaan riippumatta".

9 Tiettyjen palvelujen erityislaatu huomioon ottaen ei voida kieltää sitä, että jäsenvaltio on oikeutettu antamaan säännöksiä, joiden tarkoituksena on estää palvelun tarjoajaa, jonka toiminta suuntautuu kokonaan tai suurimmaksi osaksi asianomaisen valtion alueelle, käyttämästä 59 artiklassa taattua vapautta niiden ammatillisten sääntöjen kiertämiseksi, joita häneen sovellettaisiin, jos hän asuisi kyseisen valtion alueella; vaatimus, että asuinpaikan on oltava sen valtion alueella, jossa palvelua tarjotaan, voidaan kuitenkin hyväksyä vain poikkeuksellisesti, silloin kuin jäsenvaltio ei voi käyttää muita toimenpiteitä, jotka eivät ole niin pakottavia, varmistaakseen näiden sääntöjen noudattamisen.

10 Erityisesti silloin kun ulkomailla asuvalla palvelun tarjoajalla on palvelujen tarjoamista varten ammatillisen toiminnan keskuspaikka sen jäsenvaltion alueella, jossa palvelua tarjotaan, asianomaisella jäsenvaltiolla on yleensä, jos tämä keskuspaikka on tosiasiallisesti toimiva, tehokkaat keinot suorittaa palvelun tarjoajan toimintaan kohdistuvia välttämättömiä tarkastuksia ja varmistaa, että palvelun tarjoamisessa noudatetaan kansallisessa lainsäädän-

nössä annettuja sääntöjä.

11 Sellaisessa tapauksessa lisävaatimus, että palvelun tarjoajalla on oltava yksityinen asunto mainitun valtion alueelta, on perustamissopimuksen määräysten kanssa yhteensoveltumaton palvelujen tarjoamisen vapautta koskeva rajoitus.

12 Mainituista syistä on todettava, että ETY:n perustamissopimuksen määräyksiä ja erityisesti 59, 60 ja 65 artiklaa on tulkittava siten, että jäsenvaltioiden kansallisella lainsäädännöllä ei voida tehdä toisessa jäsenvaltiossa asuvien henkilöiden palvelujen tarjoamista mahdottomaksi vaatimalla heitä hankkimaan asuinpaikan asianomaisen jäsenvaltion alueelta, jos niiden ammatillisten sääntöjen noudattaminen, jotka palvelujen tarjoamiselle tällä alueella on asetettu, voidaan taata toimenpiteillä, jotka eivät ole niin pakottavia.

Oikeudenkäyntikulut

13 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Ranskan hallitukselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi.

14 Pääasian asianosaisten osalta käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut College van Beroep voor het Bedrijfslevenin 18.4.1975 tekemällään päätöksellä esittämän ennakkoratkaisukysymyksen seuraavasti:

ETY:n perustamissopimuksen määräyksiä ja erityisesti 59, 60 ja 65 artiklaa on tulkittava siten, että jäsenvaltioiden kansallisella lainsäädännöllä ei voida tehdä toisessa jäsenvaltiossa asuvien henkilöiden palvelujen tarjoamista mahdottomaksi vaatimalla heitä hankkimaan asuinpaikan asianomaisen jäsenvaltion alueelta, jos niiden ammatillisten sääntöjen

noudattaminen, jotka palvelujen tarjoamiselle tällä alueella on asetettu, voidaan taata toimenpiteillä, jotka eivät ole niin pakottavia.

Lecourt Monaco Kutscher Donner Mertens de Wilmars

Pescatore Sørensen Mackenzie Stuart O'Keeffe

Julistettiin Luxemburgissa 26 päivänä marraskuuta 1975.

A. Van Houtte
kirjaaja

R. Lecourt
presidentti